

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Hírlevelünk nyolcadik számával jelentkezünk. Örömmel számolunk be arról, hogy visszajelzéseik a hírlevél elfogadottságáról tanúskodnak. Az első fél év lapszámaiból ezért kis összesítést készítettünk: lássuk, miféle híreket sikerült eljuttatniuk egyfelől Önöknek hozzánk, másfelől nekünk mindannyiukhoz.

Összesen 345 híregységet tettünk közzé, közülük a legtöbb tudományos rendezvényről, illetve publikációról szólt. A legtöbb hír a romániai magyar tudományosság eredményeire hívta fel a figyelmet, őket sorrendben a Szerbiából, Szlovákiából, Ukrajnából, illetve az Egyesült Államokból érkezett magyar vonatkozású tudományos hírek követték. A megjelenített tudományterületek közül legnagyobb számban a nyelv- és irodalomtudományok, a filozófiai és történettudományok, illetve a gazdaság- és jogtudományok képviseltették magukat.

Továbbra is kérjük és várjuk híreiket.

Kocsis Károly elnök

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Bíró Béla *esztéta*,
irodalomtörténész,
a Sapientia Erdélyi Magyar
Tudományegyetem tanára,

az MTA köztestületének külső tagja **Magyar
Arany Érdemkereszt** kitüntetést kapott.

[Bővebben:](#)

Az MTA közgyűlésén
kiemelkedő tudományos,
illetve tudományszervező tevékenységükért
Pálincás József, az MTA elnöke
kitüntetésekkel nyújtott át a külföldi
magyar tudományosság képviselőinek:

Arany János Életmű Díjat
kapott **Csedő Károly**
professor emeritus, az MTA
köztestületének külső tagja.

**Arany János Kiemelkedő Tudományos
Teljesítmény Díjat** kapott

Bitay Enikő *kutatómérnök*,
egyetemi docens, az Erdélyi
Múzeum-Egyesület főtitkára,
az MTA köztestületének

külső tagja;

Szabó Pál kassai kutató,
fizikus, a Szlovák
Tudományos Akadémia
Kísérleti Fizikai

Kutatóintézetének tudományos titkára,
az MTA köztestületének külső tagja.

Arany János Fiatal Kutatói Díjban
részesült

Csata Zsombor kolozsvári kutató,
szociológus, a Babeş-Bolyai
Egyetem tanársegége, az MTA
köztestületének külső tagja;

Márku Anita kárpátaljai
kutató, nyelvész, a II.
Rákóczi Ferenc Kárpátaljai
Magyar Főiskola tanársegége,
az MTA köztestületének külső tagja.

Arany János-érmét kapott

Csányi Erzsébet
irodalomtörténész,
a vajdasági Felsőoktatási
Kollégium elnöke, az MTA
köztestületének külső tagja;

Hollanda Dénes *professor
emeritus*, a Sapientia Erdélyi
Magyar Tudományegyetem
volt dékánja, az MTA

köztestületének külső tagja;

3. oldal

Vermes István igazgató-főorvos, a hollandiai Twente University és a Pécsi Tudományegyetem egyetemi tanára, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Frühling János belgiumi **orvos-akadémikus**, az MTA külső tagja, szakmai tevékenységének elismeréseként megkapta Fabiola királynétól a **belga orvosi akadémia kitüntetését**.

[Bővebben:](#)

Életműdíjat kapott az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesülettől **Marosi Ildikó irodalomtörténész**.

[Bővebben:](#)

Strukturális innovációért különdíjat kapott az Egyesült Államokban megtartott szeizmológiai versenyen a **Kolozsvári Műegyetem csapata**.

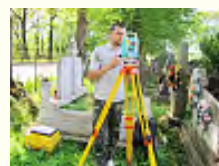
[Bővebben:](#)

Lencsés György **Ars Medica-díjat** kapott az Erdélyi Múzeum-Egyesülettől **Lőrinczi Zoltán idegsebész**, egyetemi előadótanár.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSI HÍREK

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola bázisán működő Lehoczky Tivadar Intézet

2012 tavaszán a **Magyar síremlékek nyomában Vereckétől Szolyvaig** című kutatás keretében megvizsgálta Kárpátalja három északi járásának temetőit. A terepmunka során a Szolyvai, a Volóci és a Nagybereznai járasok temetőiben fellelhető magyar vonatkozású síremlékek regisztrálására és dokumentálására került sor.

[Bővebben:](#)

Átfogó, az egyes települések (Csekefa, Kisfalu, Pártosfalva, Szécsiszentlászló és Kisszerdahely) történetét feldolgozó **monográfia** készül az öt muravidéki magyarlakta településről. A projektmunka előreláthatólag 2014-re fejeződik be.

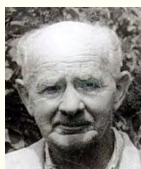
[Bővebben:](#)

Az Arany János Életmű Díjas **Csedő Károly professor emeritus**, az MTA köztestületének külső tagja új kutatásba fogott: a **Kis-Küküllő térség** (Bekecs és a Görgényi havasok) értékeit tárja föl.

PUBLIKÁCIÓK

Bemutatták **Hamvas Béla** *Az elődök nagy kincses tára* című, magyarul még ki nem adott esszégyűjteményét

a szerb fővárosban. Sava Babić, a magyar irodalom professzora és fordítója úgy értékelte, hogy Hamvas Béla műveiben egyesítette a keleti és a nyugati kultúrát, és összekötötte Európát az egész világgal.

[Bővebben:](#)

Hamvas Béla filozófus, író életművének németországi megismertetésén fáradozik a berlini magyar kulturális intézet (Collegium Hungaricum Berlin – CHB). Az első jelentős eredmény egy *kutatói állás* létrehozása lehetne a *mainzi egyetem filozófiai intézetében*.

[Bővebben:](#)

A Kluwer International könyvkiadó gondozásában jelent meg **Borzsák Leventének**, az Európai Parlament

tisztségviselőjének, az MTA köztestülete külső tagjának a *The Impact of Environmental Concerns on the Public Enforcement Mechanism under EU Law - Environmental Protection in the 25th Hour* című könyve.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági Életjel kiadónál **Vukov Raffai Éva** *Az örökíró, a hémiszka és ami körülöttük van. A magyar nyelvhasználat vajdasági terei: nyelvi tervezés és oktatás* című könyve.

[Bővebben:](#)

Az Újvidéki Forum kiadó jelentette meg **Tóth Ferenc** vajdasági néprajzkutató *Szó és szív* című tanulmánygyűjteményét.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Ambrus Zoltánnak**, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem egyetemi tanárának, az MTA *köztestülete külső tagjának Egészségsszociológia* című könyve az *Ábel Kiadónál*.

[Bővebben:](#)

Digitalizálták a legrégebbi és ma is megjelenő erdélyi magyar folyóiratot, a **150 éves Keresztény Magvetőt**, amelynek teljes anyaga hozzáférhetővé vált az interneten. A megjelenés alkalmából Budapesten május 17-én bemutatót tartanak.

[Bővebben:](#)

Megjelentek az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadójának legújabb munkái, egyebek közt:

Jancsó Árpád:
Az Arad-Temesvár
vasútvonal
története;

Sipos Gábor: *Reformata*
Transylvania. Tanulmányok
az erdélyi református egyház
16-18. századi történetéhez.

[Bővebben:](#)

Megjelentek az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság szakmai lapjainak új számai: az **EMT Tájékoztató** 2012/3-4. száma, a **FIRKA** 2011-2012/4. és 5. száma, valamint a **Műszaki Szemle** 2011/56. száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Korunk** című folyóirat **kommunikáció-tudománnyal foglalkozó legújabb száma**. Bemutatására május 4-én került sor az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága székházában.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

Spenik Sándor docens, az MTA köztestületének külső tagja személyében új dékánja van az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karának. Együttal kezdeményezték elődje, Lizanec Péter professzor, az MTA köztestületének külső tagja kinevezését tiszteletbeli dékánnak.

[Bővebben:](#)

A **Nemzetközi kapcsolatok és európai tanulmányok szak akkreditációjával** 16-ra emelkedett a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem véglegesen akkreditált szakjainak száma.

[Bővebben:](#)

Mérnök informatika szakirányú mérnöktanár mesterképzést indít szeptemberben az Óbudai Egyetem az Újvidéki Egyetem szabadkai magyar tannyelvű tanítóképző karán.

[Bővebben:](#)

A **kínai-amerikai régészeti együttműködés** meghatározó magyar származású alakjának, **Lengyel Alfonz** egyetemi tanárnak,

6. oldal

az MTA köztestülete külső tagjának Kínában végzett tudományos tevékenységéről számolt be a US-China Peoples Freindship Association Sarasota Chapter.

[Bővebben:](#)

Összegezte elmúlt évi tevékenységét a május 4-én megtartott **közgyűlésén** a kolozsvári **Bolyai Társaság**.

A BT partnerszervezőként vett részt a VII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus lebonyolításában, május 4-5-én megszervezte a Paradigma(váltás) és kommunikáció című interdiszciplináris konferenciát.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Április 16-20. között

lezajlott a **Selye János Egyetemen a Komáromi egyetemi napok** rendezvénysorozata, amelyen – többek közt – előadást tartott Chikán Attila, az MTA levelező tagja.

[Bővebben:](#)

Április 18-19. között ellátogatott a **II. Rákóczi Ferenc**

Kárpátaljai Magyar Főiskolára Sándorné Kriszt Éva, a Magyar Rektori Konferencia társelnöke és **Dubéczi Zoltán**, a Magyar Rektori Konferencia főtitkára.

[Bővebben:](#)

Erdélyi Múzeum-Egyesület
Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztály

Az **Erdélyi Múzeum-**

Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya XXII. tudományos ülősszakát Szovátán rendezték meg, április 19. és 21. között.

[Bővebben:](#)

Április 20-22 között **Vállalkozói és gazdasági trendek a Kárpát-medencében** címmel gazdaságtudományi **konferenciát** tartottak Csíkszeredában.

[Bővebben:](#)

Kőrösi Csoma Sándor

életútjának és munkásságának szentelték az Európai Parlament (EP) Tibettel foglalkozó

frakcióközi munkacsoportjának április 24-ei ülését, amelyen **Bangha Imre indológus**, az Oxfordi Egyetem tanára tartott angol nyelvű előadást a 170 évvel ezelőtt elhunyt tudós Kelet-kutatóról.

[Bővebben:](#)

Április 26-28. között sikeresen lezajlott Brooklynban az **Amerikai Magyar Tanárok Egyesülete** által szervezett évi rendes **tudományos konferencia**.

[Bővebben:](#)

7. oldal

Április 27-én **a horvátországi magyar oktatás fontosságáról, jelenéről és jövőjéről**, a diák-létszámról, a megmaradásról,

a lehetőségekről és a kétnyelvűségről tartottak **tudományos tanácskozást**

Eszéken, a Strossmayer Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén.

[Bővebben:](#)

Az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága és a Haáz Rezső Múzeum szervezésében

Bereznay András történelmi térképész, az Erdély történetének atlasza szerzője **Népek és nyelvek a korai magyar Erdélyben** címmel Székelyudvarhelyen tartott előadást, amelyet több erdélyi városban is meg fog ismételni.

[Bővebben:](#)

Április 21-én a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács és az MTA Magyar Tudományosság

Külföldön Elnöki Bizottság Szabadkán megtartották a **Vajdasági magyar tudóstalálkozó** 2012. című konferenciát.

[Bővebben:](#)

Május 2-3. között **emlékkonferenciát tartottak Bod Péter** születésének 300. évfordulója alkalmából

Nagyenyeden és Magyarigenben.

[Bővebben:](#)

A New York-i Magyar Tudományos

Társaság május 3-ai ülésén tartott angol nyelvű előadást **Papp Klára**

pszichológus, a State University of New York brooklyni orvosi karának rektor-helyettese, **How Everything is Connected to Everything Else & the Science of Social Network Analysis** címmel, melyben többek között Erdős Pál, Rényi Alfréd matematikusok és Barabási Albert-László fizikus hálózati teóriáit ismerteti.

[Bővebben:](#)

Május 5-én **Halmai Gábor** jogász, egyetemi tanár a New Jersey-beli New Brunswickban tartott előadást **Alkotmányozás Magyarországon a rendszerváltástól napjainkig** címmel.

[Bővebben:](#)

Az **MTA 183. közgyűléséhez** kapcsolódva rendezték meg az akadémiai

Külső Tagok Fórumát május 7-én, amelyen Pálincás József, az MTA elnöke Arany János-díjakat és –érmeket adott át.

A fórum résztvevői tájékoztatókat hallgattak meg a diaszpórában élő magyar tudományosság képviselőitől.

[Bővebben:](#)

A **Szepesség 19. század eleji kultúrtörténetéről** és a régió egyik kiemelkedő

személyiségéről, **Genersich Jánosról (Johann Genersichről)** rendeztek **konferenciát** magyar-szlovák-osztrák együttműködésben május 8-9-én **Bécsben**.

[Bővebben:](#)

Radics Éva

zenetörténész, karnagy, a gráci Zeneművészeti Egyetem egyetemi tanára, az MTA köztestületének külső tagja május 10-én **Bartók Béláról tartott előadást** a bécsi Collegium Hungaricumban.

[Bővebben:](#)

A **komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karán** május 11-én **nemzetközi vallástörténeti szimpóziumot** tartottak.

[Bővebben:](#)

Veszélyeztetett örökség – veszélyeztetett kultúrák címmel május 11-12-én nemzetközi **konferenciát** rendeztek

Budapesten **a moldvai csángókról**.

[Bővebben:](#)

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság

május 10-13. között tartotta meg a **XIII. Földmérő Találkozót**. A konferencia témája: **Műszaki informatikai fejlődés – szakmai felkészültség – piacorientált tudás**.

[Bővebben:](#)

Május 23-án **Marác László**, az Amszterdami Egyetem

professzora tart előadást **Magyarország és az EU konfliktusának tanulságai** címmel a **Bécsi Magyar Otthonban**.

[Bővebben:](#)

Fordítástudományi vendég-előadásokat tart a Partiumi Keresztény Egyetemen

Klaudy Kinga, az ELTE egyetemi tanára május 24-én és 25-én.

[Bővebben:](#)

A **Hungarian Studies Association of Canada (HSAC)** 27. évi konferenciáját tartja

május 26. és 28. között Waterloo Ontario Kanadában **Crossroads: Scholarship for an Uncertain World** címmel.

[Bővebben:](#)

Mit tud az emberi agy?

címmel **Hámori József** akadémikus tart előadást Kolozsváron május 31-én.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

Megmaradásunk záloga: a versenyképes tudás címmel jelent meg interjú a március 15-e alkalmából kitüntetett **Gábrity Molnár Irén vajdasági egyetemi tanárral**, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

A magyar szaknyelv térnyerése címmel jelent meg interjú az **Arany János-éremmel kitüntetett Csányi Erzsébet egyetemi tanárral**, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Életének 89. évében **elhunyt Márkus Gábor**, a főként fehérjekutatásairól ismert magyar származású **amerikai rákkutató**, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

Németújváron született meg 480 és ott is halt meg 400 éve **Beythe (Bejthe) István** természettudós, **botanikus**, protestáns prédikátor, akinek az első magyar flóraleírás köszönhető.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi szász **Bielz Mihály geológus, zoológus**, könyvművelő Berethalmon született 225 évvel ezelőtt. Ő alapította meg az erdélyi természettudósok társaságát, amelynek haláláig elnöke volt. Több külföldi társaságnak is tagja volt.

[Bővebben:](#)

A felföldi Zselizén született 170 esztendővel ezelőtt **Kherndl Antal mérnök, műegyetemi tanár**, az MTA tagja, a grafosztatika elméletének úttörője, a Magyar Mérnök és Építész Egylet egyik alapítója.

[Bővebben:](#)

145 évvel ezelőtt látta meg a napvilágot Nagyszebenben **Hoór Tempis Mór** villamosmérnök, **műegyetemi tanár**, az elektrokémia magyar úttörője, az MTA tagja.

[Bővebben:](#)

A máramarosi Szlatinán született 140 évvel ezelőtt **Weszelszky Gyula kémikus**, gyógyszerész, radiológus, egyetemi magántanár. Kutatásainak nagy része a radioaktivitás körébe tartozik.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

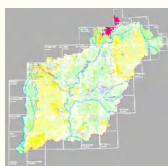
10. oldal

135 esztendővel ezelőtt született
Déván **Nopcsa Ferenc**
paleontológus, geológus,
a londoni geológiai társulat

tagja, a Földtani Intézet igazgatója,
az MTA tagja. Az őshüllők világszerte
elismert szakértője volt.

[Bővebben:](#)

A Beszterce-Naszód megyei
Árpástón született 115 éve
Miháltz István geológus,
egyetemi tanár, az Alföldre

vonatkozó földtani összegzés
megszerkesztője.

[Bővebben:](#)

105 évvel ezelőtt született
Tordán **Borbély Samu**
matematikus, mérnök,

egyetemi tanár. Ballisztikai,
szárnyelméleti, hővezetési problémákkal
foglalkozott.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

A **Székely Előfutár**
Alapítvány –
a nemzetközi
Forerunner

Federation (Előfutár Szövetség) tagja –
ösztöndíjat ad a Székelyföldről származó,
alkotó tehetségek támogatására.

[Bővebben:](#)

Májusban
szervezik
meg első
ízben

az **Erdélyi politikatudományi**
konferenciát Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Június 21-24. között
rendezi meg **Nagyváradon**
az **V. tudomány- és ipar-**
történeti konferenciát

az Erdélyi Magyar Műszaki
Tudományos Társaság és

az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága.
Jelentkezési határidő: június 10.

[Bővebben:](#)

Részletes információkkal
áll az érdeklődők
rendelkezésére a
szeptemberben Nagyvárad-

Félicsfürdőn megrendezésre kerülő I.

Közép-Európai Kárpáti-Eurorégió

A szerkezetek és környezetvédelem
viselkedései eredeti helyzetben

elnevezésű kongresszus honlapja.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

11. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele.

2012/5. szám.

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök.

Szerkeszti a szerkesztő bizottság.

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

